

MĂRTURII GORJENE INEDITE DESPRE COHORTA „DOMNUL TUDOR”

Dorina Nichifor

În decembrie 1914, un grup de entuziaști, având în frunte pe doctorii Dimitrie Culcer și Nicolae Hasnaș, generalul Muică, Numa Frumușanu, Gheorghe Tătărescu, Grigore Iunian, Tiberiu Popescu, Emilian Părăianu și alții a pus la Târgu-Jiu bazele înființării cohortei cercetașilor gorjeni, sub denumirea Legiunea „Domnul Tudor”¹.

Ziarul „Unirea Neamului”, din 25 decembrie 1914, publica un emoționant apel al „Asociației Cercetașilor din România”, prin care tineretul școlar și muncitor era chemat la organizare și acțiune patriotică, având în vedere rolul pe care aceștia urmau să-l aibă în făurirea României Mari. Vigoarea fizică și morală, curajul și istețimea, demnitatea și onoarea, ca și, mai presus de toate, dragostea de țară erau câteva din calitățile pe care un cercetaș trebuia să le dovedească în orice împrejurare.

Tinerii Gorjului, crescuți la nobila școală a luptătorilor gorjeni pentru libertate și unitate națională, au răspuns cu entuziasm la chemarea țării și, odată cu august 1916, când România intră în Războiul pentru întregirea neamului, ei vor fi în primele rânduri ale luptătorilor, pe front, sau în spatele frontului, ajutând la îngrijirea răniților, cercetarea pozițiilor inamice, aprovizionare ș.a.

Memorabilă va rămâne în istorie ziua de 14 octombrie 1916, când cercetașii gorjeni, printre care Ecaterina Teodoroiu, cea care avea să devină Ioana D'Arc a românilor, ca și P.Eliescu, S.Râmniceanu,

C.Pârvulescu, D.Cosmulescu, Gh.Lascu, D.Ghibu, frații Petrișor și Marcel Marinescu, Pantelică Nicolaescu și alții au participat cu arma în mână laolaltă cu populația orașului, la bătălia de la podul Jiului, înscriind o mare victorie împotriva cotropitorilor².

În alt sector al frontului Jiu, un viteaz luptător s-a dovedit a fi comandantul cercetașilor din Târgu-Jiu, locotenent Liviu Teiușanu, care a fost grav rănit pe câmpul de bătălie. Eroul cercetaș Alexandru Platon, fost elev al Școlii Normale din Târgu-Jiu, s-a distins la vârsta de 17 ani, în luptele de la Oituz, după care este avansat caporal-militalior. A fost grav rănit, după aceea, în marile bătălii de la Mărășești³.

O ascensiune onorantă, în consens cu principiile generoase ale programului Cohortei „Domnul Tudor”, a avut-o și fostul cercetaș, sublocotenent voluntar Grigore Lupescu, combatant pe frontul din Moldova în cadrul regimentelor 18 Gorj și 1 Grăniceri. Ulterior a fost președinte fondator al Asociației Voluntarilor de Război, filiala Gorj⁴.

Sunt doar câteva exemple de abnegație și spirit de jertfă, dovedite în grandioasa epopee de reîntregire a neamului de către cercetașii gorjeni, tineri ai generației Marii Uniri. Despre eroismul lor, un fost cercetaș, Alexandru Daia, nota parcă pentru eternitate: „Faptele eroilor care au căzut, ale ostașilor și cercetașilor, vor sta ca pietre unghiulare la temeliea României noi (...), țara românilor stăpâni în țara lor (...), cei care, de-a lungul veacurilor, ca și-acum, au apărat-o cu brațul, cu mintea și cu sângele lor”⁵.

Alăturăm acestui succint comentariu două documente, până acum inedite, extrase de noi integral din presa timpului, mai exact din amintita gazetă „Unirea Neamului”, prestigioasa publicație ce apărea la Târgu-Jiu sub conducerea reputatului militant pentru unirea neamului, profesorul Ștefan Bobancu⁶. Cercetătorii vor avea satisfacția să regăsească în lunga listă a conducerii și a membrilor Cohortei „Domnul Tudor” o serie de personalități de seamă ale Gorjului. Din nefericire, peste multe nume din aceste documente s-a așternut uitarea, rolul acestui modest studiu fiind și acela de a readuce în atenția istoricilor

locali pe unii dintre ei. Totodată, consemnarea principiilor care au stat la baza organizației pot fi de folos celor care în prezent trudesc la revitalizarea mișcării cercetășești pe aceste meleaguri.

Înființarea Cohortei Cercetașilor Gorjeni „Domnul Tudor”

„În zilele de 6 și 9 decembrie (1914- n.n.D.N.), o mână de oameni însuflețiți de cele mai bune intențiuni, au întemeiat în Târgu-Jiu „Cohorta Cercetașilor Gorjeni”, sub denumirea „Legiunea Domnul Tudor”.

Frumoasa înfăptuire a acestei instituții folositoare se datorește d-lui dr. Hasnaș și sprijinului dat cu caldă inimă de către toți aceia, care au văzut în această nobilă însuflețire o pornire măreață către noi idealuri. Prezența domnilor general Muică și Numa Frumușeanu, ca prefect în fruntea acestei organizații este o cheazășie sigură, că cercetășia gorjeană își va îndeplini misiunea sa.

Scopul Asociațiunii este de a dezvolta în tinerii din orice clasă socială însușiri individuale ca: solidaritate, patriotism și altruism. În chipul acest se vor forma viitoarele generații de oameni de caracter și cetățeni conștienți de îndatoririle lor și folositori patriei.

Se primesc în asociațiune tineri începând de la vârsta de 11 ani până la începerea serviciului militar sau majorat. Cererea de înscriere trebuie să fie autorizată de părinți. Se admite orice persoană care dă sprijinul moral și material asociațiunii.

Legea cercetașului

1. Cercetașul își ține totdeauna cuvântul, pentru el cinstea este o mândrie.
2. Cercetașul este sincer, el își face în orice împrejurare convingerile sale și le respectă pe ale altora.
3. Cercetașul este drept, el disprețuiește minciuna, invidia, răutatea și ura.
4. Cercetașul are spirit de inițiativă, el își ia răspunderea faptelor

sale.

5. Cercetașul știe să se asculte și să se supună.
6. Cercetașul nu face nici o deosebire de clasa socială, de avere și de credință, el este respectuos față de toată lumea și este fratele celorlalți cercetași.
7. Cercetașul este curajos, el este gata să ajute pe ceilalți aflați la nevoie și primejdie, și caută să fie folositor și altora.
8. Cercetașul este muncitor și econom, el respectă munca și avutul altuia.
9. Cercetașul este bun cu animalele și se împotrivește la orice acte de cruzime, îi pla plantele și se opune stricăciunilor ce li s-ar aduce.
10. Cercetașul este curat în gând, în vorbă, în faptă, el se îngrijește de curățenia trupului, de viața igienică, dând sfaturi și ajutoare.
11. Cercetașul este voios și plin de însuflețire în toate împrejurările.
12. Cercetașul se silește să facă în fiecare zi o faptă bună, oricât de neînsemnată ar fi ea.

Asociația Cercetașilor Gorjeni – Legiunea „Domnul Tudor”⁸

Președinte de onoare: A.S.R.Principele Moșnenitor Carol

Comisia de patronare: 1.dr.D.Culcer, fost prefect, 2.Titu Frumușeanu, deputat Târgu-Jiu, 3.general Muică, comandantul Brigăzii de Artilerie, 4.Toma Cămărășescu, senator, 5.generalul N.Tătărescu, senator, 6.Ion Săftoiu, senator, 7.Numai Frumușanu, prefectul județului, 8.C-tin Neamțu, deputat, 9.Gr.lunian, deputat, 10.Dem.Brezulescu, deputat, 11.Alex. Pojogeanu-Sache, fost primar, 12.Eugeniu Părăianu, fost senator, 13.I.Căprescu, fost deputat, 15.gr.Culcer, fost prefect, 16.Gh.Stolojanu, fost senator, 17.C.Bumbelescu, fost senator, 18.căpitan Emanoil Părăianu, fost deputat, 19.V.Hortopan, fost deputat, 20.V.Popescu, fost prefect, 21.I.Ionescu, prim președinte Tribunalul Gorj, 22.Garabet Cristof, președinte Judecătorie, 23.Al.Caribolu, președinte

tribunal, 24.Dincă Schileru, fost deputat, 25. Pantelimon Voiculescu, fost deputat.

Comitetul local. Președinți: Numai D.Frumușeanu, prefectul județului, generalul Muică, comandant garnizoană, vicepreședinți: 1.col. Jipa, comandant Regiment 18 Gorj, 2.Gh.Ionescu, revizor școlar, 3.A.Dumitrescu-Bumbești, director Școlii Cooperative, 4.Popescu, director Școala Meserii Vădeni, 5.Nae Drăgoescu, institutor, 6.lt.col.Obogeanu, 7.lt.col.Savel Neagu, comandant Regimentul 58 Infanterie, 8.dr.Spiru Alexandru, medic primar, județean, 9.Ion Georgescu, directorul Prefecturii, 10. Gheorghe Tătărescu, avocat, 11.dr. Eftimopol, medicul garnizoanei.

Comitetul tehnic: 1.Alex. Mihuleț, profesor, 2.lt.Tteiușanu din regimentul 18 Gorj, 3.lt.Bălășeanu, 4.dr.M.Cruceanu, medicul orașului, 5.dr.Spiru Alexandru, medicul primar al județului, 6.David A.Petrescu, medicul veterinar al județului, 7.Rizu, maestru gimnastică gimnaziu, 8.Tiberiu Popescu, profesor științe fizico-naturale, 9.Nicolau, profesor Cosmografie, 10.Gheorghe Ștefănescu, diriginte Oficiul Poștatal, 11.dr.D.Hasnaș, medic primar al Spitalului, 12.Șt.N.Bobancu, profesor, Casier C.Bălănescu, primarul orașului, Secretar dr. Alex. Spiru, medic primar.

NOTE:

1. Gh. Nichifor, *Cercetașii Cohortei „Domnul Tudor”, eroi ai luptei pentru libertate și unitate*, în „Almanahul Gorjului”, Târgu-Jiu, 1991, p. 39.
2. Sevastian Popescu, C. Banța, Gh. Nichifor, V. Irod, *14 octombrie 1916*, în „Gorjeanul”, an II, nr. 250-251, din 13-14 octombrie 1990.
3. Gh. Nichifor, *Cercetașii Cohortei „Domnul Tudor”...*
4. Gr. Lupescu, *Recurs*, Dialoguri consemnate de Octavian Ungureanu, Edit. Antonie, Târgu-Jiu, 1998, p. 70-74.
5. Gh. Nichifor, *Intelectualitatea Gorjului și Marea Unire*, Edit. „Alexandru Ștefulescu”, Târgu-Jiu, 1995, p. 20-25.
6. „Unirea Neamului”, Târgu-Jiu, an II, nr. 62, din 14 octombrie 1914.
7. *Idem*, nr. 63, din 25 octombrie 1914.